

Scenariusz lekcji z wykorzystaniem tablicy multimedialnej w ramach realizacji programu: Aktywna Tablica

Temat: Postawy i gesty na mszy świętej

Klasa: 3

Czas trwania: 45 minut

1. Cele katechetyczne:

- zapoznanie z postawami i gestami na mszy świętej;
- kształtowanie postawy właściwego uczestnictwa w liturgii eucharystycznej.

2. Słowa kluczowe:

postawa; gest; msza święta.

3. Uwagi metodyczne:

a. pomoce dydaktyczne:

ilustracje ubrań

b. metody:

pokaz; pogadanka; piosenka; łamigłówka; miniwykład; prezentacja;

c. literatura i środki audiowizualne:

- prezentacja multimedialna *Postawy i gesty liturgiczne*;

4. Plan katechezy:

a. Wstęp – czas ok. 10 min

Modlitwa

Utrwalenie wiadomości.

Ćwiczenie *Stroje*.

Pogadanka *Kiedy i jak się ubrać?*

b. Rozwinięcie – czas ok. 30 min

Prezentacja *Postawy i gesty liturgiczne*.

Ćwiczenie *Postawy człowieka*.

Pogadanka *Postawy w kościele*.

Ćwiczenie *Gesty*.

Pogadanka *Gesty liturgiczne*.

c. Zakończenie – czas ok. 5 min

Piosenka

5. Przebieg katechezy:

a. Wstęp

Katechezę rozpoczynamy modlitwą. Zanim przejdziemy do omówienia postaw gestów, przypominamy najważniejsze treści z poprzedniej katechezy.

Następnie przeprowadzamy ćwiczenie *Stroje*.

Potem po kolei nazywamy wybrane ubrania i omawiamy, kiedy i gdzie je ubieramy. Zastanawiamy się, czy zawsze i wszędzie pasuje np. ubrać dres i szalik, płaszcz i spodnie itd.

Podsumowując swobodne wypowiedzi uczniów zwracamy uwagę, że są pewne normy – zasady dotyczące ubioru. Do teatru czy opery ubieramy strój odświętny; na boisko i do zabawy dres i trampki; na rozpoczęcie czy zakończenie roku szkolnego – stój galowy, na co dzień do szkoły spodnie i bluzkę; w zimie szalik i czapkę; jesienią płaszcz itd.

Tak samo, gdy idziemy w niedzielę wraz z rodziną na mszę świętą do kościoła. Stawiamy pytania do pogadanki:

- Jaki strój należy ubrać na spotkanie z Bogiem?
- Dlaczego powinniśmy ubierać odświętny strój?
- Co możemy zrobić, jeśli kolega – koleżanka przyjdzie do kościoła w krótkich spodenkach, bluzce na ramiączkach, z gumą w buzi itd.?

Wyjaśniamy, że w kościele także obowiązują pewne normy zachowania i ubioru. Należy zachować ciszę, a jeśli zobaczymy kogoś, kto ma np. niewłaściwy strój, powinniśmy takiej osobie bardzo grzecznie – najlepiej po mszy świętej – powiedzieć, żeby następnym razem ubrała się odświętnie. Gdy idziemy na spotkanie z bardzo ważną osobą – p. dyrektor, prezydentem itd. – ubieramy się odświętnie. W kościele spotykamy się z najważniejszą osobą dla nas, z samym Bogiem.

b. Rozwinięcie

W zasadniczej części katechezy omawiamy postawy i gesty, jakie przyjmujemy w określonych momentach podczas mszy świętej.

W tym celu wykorzystujemy prezentację multimedialną

Wspólnie z uczniami wykonujemy zadanie 3 z zeszytu ćwiczeń.

Możemy zastanowić się wspólnie, co wyrażają w określonych sytuacjach nasze postawy, a następnie opowiadamy, że na mszy świętej wyróżniamy trzy zasadnicze postawy:

- postawa stojąca,
- postawa siedząca,
- postawa klęcząca.

Następnie prosimy uczniów, aby zastanowili się i spróbowali wykonać ćwiczenie 4. W międzyczasie możemy wspólnie omawiać, kiedy podczas mszy świętej przyjmujemy określone postawy.

Postawę stojącą przyjmujemy m.in. podczas śpiewu pieśni na wejście, w czasie czytania Ewangelii, wyznawania wiary i modlitwy powszechnej.

Postawę siedzącą przyjmujemy w czasie czytań, homilii, przygotowania darów.

Postawę klęczącą przyjmujemy podczas przeistoczenia, na słowa *Oto Baranek Boży*.

Te same postawy, ale w innych miejscach niż my, przyjmują także kapłani. Gdy my siedzimy i słuchamy homilii, kapłan na stojąco wyjaśnia Ewangelię. Gdy my klęczymy podczas przeistoczenia, kapłan w postawie stojącej ukazuje nam hostię świętą, a gdy lektor czyta słowo boże, kapłan siedzi.

Gesty i postawa zewnętrzna są ważne w całej liturgii mszy świętej, gdyż wyrażają naszą wspólnotę i jedność podczas eucharystii. Do wykonywania określonych gestów i znaków zobowiązani są kapłani, ministranci i wszyscy wierni. Gest to nic innego jak ruch rąk, który wyraża ludzkie uczucia, potrzeby, symbole.

Zapraszamy do kolejnego ćwiczenia *Gesty*. Pytamy:

- Jakie gesty (nie związane ze mszą świętą) ludzie najczęściej wykonują?
- Jakie znaczenie mają gesty?
- Jak się czujemy, gdy ktoś obraża nas gestem lub daje nam znak, że nas bardzo kocha bądź bardzo lubi?

Niektórzy udowadniają, że nasze gesty mówią o nas. Gestami okazujemy naszą radość, gniew, smutek, zaskoczenie, wstyd. Gesty wykonujemy głową, rękoma, ciałem.

Najczęściej wykonywane przez nas gesty na mszy świętej to: ukłon, pochylenie głowy, bicie się w piersi, przyklęknięcie, znak krzyża, znak pokoju, złożenie rąk.

Prosimy uczniów o wykonanie ćwiczenia 2.

Ćwiczenie możemy podsumować: Wykonując określone gesty, okazujemy Panu Bogu naszą wiarę i miłość oraz oddajemy Mu należną cześć. To, w jaki sposób wykonujemy gesty, świadczy o naszym przeżywaniu wiary i miłości do Boga. Warto więc mieć świadomość

dobrego, dokładnego i spokojnego wykonywania gestów podczas mszy świętej i modlitwy. Szczególnie powinniśmy o tym pamiętać, wykonując znak krzyża.

Nawiązując do naszych gestów zwracamy uwagę i wyjaśniamy gesty, które wykonuje kapłan w czasie Eucharystii, gdyż są one bardzo ważne. Te gesty możemy omówić przy okazji wykonywania zadania 1 z zeszytu ćwiczeń:

- znak krzyża – błogosławieństwo,
- pocałunek ołtarza,
- rozłożenie rąk,
- bicie się w pierś,
- złożone ręce,
- znak pokoju.

W czasie mszy świętej wychwalmy Pana Boga naszą pełną czcią i szacunkiem postawą i gestami. Postawa naszego ciała świadczy o nas. Zadbany, czysty ubiór, pięknie przybrany kościół pomaga skupić się na tym, co dzieje się na ołtarzu. Nie ma ani jednego słowa czy czynności kapłana, gestu, ruchu, który byłby bez znaczenia. Nawet szaty liturgiczne zakładane przez kapłana mają swój określony porządek. Zewnętrzna postawa jest wyrazem wewnętrznego przekonania i przeżywania mszy świętej.

c. Zakończenie

Na zakończenie katechezy śpiewamy piosenkę z gestami *Ci, co zaufali Panu*

autor: Przemysław Zajac